

ANTTI METSÄ OY, MAA-AINESLUPA JA ALOITUSLUPA, MÄNTSÄLÄ

ASIA

Päätös maa-ainelain (MAL 555/1981) 4 §:n mukaisesta ottolupahakemuksesta. Päätös sisältää ratkaisun maa-ainelain 21 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamiseksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

LUVAN HAKIJA

Antti Metsä Oy,
[REDACTED]
[REDACTED]
puh. [REDACTED]
Y-tunnus 0651700-0

SIJAINTI

Lupahakemusalue sijaitsee tilalla Vanhakartano 505-415-1-1503 Sälinkään kylässä Mäntsälän kunnassa. Ottamisalue sijaitsee Mäntsälän kunnan keskustasta luoteen suuntaan noin 6 km etäisyydellä Lukonmäen alueella. Hakemusta koskevan alueen sijainnin osoittaa liitekartta.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-ainelain 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maa-ainelain 7 §:n perusteella maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

HAKEMUKSEN VIREILLETULO JA TÄYDENTÄMINEN

Lupahakemus on tullut vireille 14.4.2020. Hakemusta on täydennetty 15.12.2020, 12.1.2021, 8.2.2021 ja 19.2.2021.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on myöntänyt ottoalueelle maa-aineluvan 16.3.2015. Lupa tuli lainvoimaiseksi 16.4.2015 ja lupa oli voimassa viisi vuotta luvan lainvoimaiseksi tulemisesta. Maa-aineluvan 16.3.2015 mukaan alueelta saatiin ottaa soraa ja hiekkaa 60 000 m³ lupajakson aikana.

Alueella on ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistama Uudenmaan maakunta-kaava. Myöhemmin on vahvistettu neljä vaihemaakuntakaavaa. Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi 24.5.2017 viimeisimmän neljännen vaihemaakuntakaavan ja maakuntahallitus päätti 21.8.2017, että kaava tulee voimaan ennen kuin se saa

lainvoiman. Uudenmaan maakuntakaavassa ja vaihemaakuntakaavojen yhdistelmäkartassa hakemusalue on pohjavesialueella ja rajautuu arvokkaaseen harjualueeseen tai muuhun geologiseen muodostumaan. Lisäksi alueen lähellä on ulkoilureitti. Muutoin suunnittelualueella ja sen lähistöllä ei ole kaavamerkintöjä. Siten alue on suunniteltu maa- ja metsätalouskäyttöön.

Mäntsälän kunnanvaltuusto hyväksyi 23.5.2016 § 53 Sälinkään-Soukkion osayleiskaavan. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 31.1.2018 osayleiskaava tuli lainvoimaiseksi. Hakemusalue on osayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltainen alue, jossa on hajakentän tiivistämistarvetta (MT-3). Alue varataan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön. Aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai sen liitännäiselinkeinoiniin liittyvään rakentamiseen sekä haja-asutusluonteiseen rakentamiseen. Hakemusalueen länsi- ja eteläpuolella on kyläaluetta AT-3 b, alue varataan asumiselle ja asumiseen liittyvälle toiminnalle. Etelän-idän puolella kulkee ohjeellinen ulkoilureitti. Etelän-idän puolella on myös arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma/Lukon harju (ge-merkintä). Koko alue on osayleiskaavassa myös merkinnällä pv-1, vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (luokka I). Alue on erityisen merkittävä veden hankinnan ja veden käyttökelpoisuuden säilyttämisen kannalta. Alueen rakentamista rajoittavat ympäristösuojelulain maaperän ja pohjaveden pilaamiskiellot. Lisäksi alueella toteutettavissa rakentamis- yms. hankkeissa on huomioitava vesilain mukainen yleinen luvanvaraisuus. Pohjavesialuetta koskevat Mäntsälän pohjavesialueiden suojelusuunnitelman suositukset ja rajoitukset. Alueelle rakentaminen edellyttää keskitettyyn viemäriverkostoon liittymistä. Alueella tai lähialueella ei ole asemakaavaa.

Lupahakemusta koskevan kiinteistön Vanhakartano 505-415-1-1503 omistavat yksityiset maanomistajat, jotka ovat antaneet suostumuksen Antti Metsä Oy:lle hakea maa-aineslupaa ja harjoittaa lupahakemuksen mukaista toimintaa hakemusalueella.

TIEDOT ALUEEN YMPÄRISTÖSTÄ

Lähimmät häiriintyvät kohteet

Alueen lähistöllä on asutusta luoteen, lännen ja etelän suunnalla. Alle 200 metrin etäisyydellä on neljä asuinrakennusta ja yksi loma-asuinrakennus. Ottamissuunnitelman mukainen alin pohjataso on +85. Ottamisalueen ja edellä mainittujen naapurirakennusten väliin jää vähintään +110 tasolla olevaa maa-aluetta. Rakennusten alueen maanpinta on tasolla enintään +97. Ottamisalueen ja rakennusten väliin jää siten yli 10 metriä korkea harjumaasto. Alue on metsän ympäröimä kaikissa ilmansuunnissa. Lännen puolella olevan asutuksen välissä on Sälinkääntie lähimmillään noin 190 metrin etäisyydellä. Ottamisaluetta ympäröivä korkeampi maasto ja metsä estävät tehokkaasti melu- ja pölyhaittojen leviämisen.

Maisema ja geologiset piirteet

Suunnittelualue on jo avuttua ja käytössä olevaa soranottoaluetta - sen pohjaa. Soranottoalue on kaikista ilmansuunnista metsän ympäröimä. Suunnittelualue ei näy ympäröiville teille eikä rakennusten alueelle. Lukonmäki näkyy korkeana harju muodostelmana sen ulkopuolelta tarkasteltuna. Ottamisalue ei kuitenkaan näy

Lukonmäen muodostamassa maisemakuvassa alueen ympäristöön. Suunnitellulla ottamisalueen pohjalla ei ole maisema- tai luontoarvoja, eikä myöskään säilyneitä geologisia arvoja tai erityispiirteitä. Ottamisalue on maisemavaurioaluetta, joka ottamisen ja jälkihoidon jälkeen korjaantuu.

Idän puolella kaavoissa rajattu Lukonharjun arvokas harjualue on rajattu siten, että se ei ulotu ottamisalueelle eikä myöskään tämän alueen pohjoispuolella olevalle entiselle ottamisalueelle. Alue ei kuulu suojeltuihin maisema-alueisiin.

Kasvillisuus, eläimistö ja arvokkaat luontokohteet

Ottamisalueella ei ole luontoarvoja. Puusto on kaadettu ja pintamaat on kuorittu pois. Suunnitellun alueen ympäristö on muotoiltua ja maisemoitua entistä maa-ainesalueen luiskia. Luiskiin on istutettu puun taimia. Viimeksi istutettujen alueiden taimettuminen on vielä alkuvaiheessa.

Soidensuojeluohjelmaan ja Natura 2000 verkostoon kuuluva Kotojärvi-Isosuo sijaitsee noin 700 metrin etäisyydellä etelän suuntaan.

Kulttuurihistorialliset suojelukohteet ja muinaisjäännökset

Kohdealueella ei ole tiedossa olevia kulttuurihistoriallisia suojelukohteita tai muinaisjäännöksiä. Lähin kiinteä muinaisjäännös Sälinkää (Selinge) Vanhakartano (1000023661) sijaitsee noin 290 metriä eteläkaakon suunnassa. Kyseessä on historiallinen asuinpaikka.

Maa- ja kallioperä

Alueen maaperä koostuu hiekasta ja sorasta. Paikoin on kivisempää aluetta. Maa-aineksen laatu on selvinnyt pitkään jatkuneen ottotoiminnan myötä ja myös tutkimusten perusteella.

Pintavedet

Suunnittelualan pintavedet imeytyvät alueen hyvin läpäisevään maaperään.

Pohjavedet

Maa-ainesten ottamisalue sijaitsee 1E-luokan pohjavesialueella Lukko (0150502). Alueen kokonaispinta-ala on 2,46 km² ja muodostumisalueen pinta-ala 1,47 km². 1E on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen.

Ottamisalueella on pohjavesiputki (LI1 Lukko). Edellisessä maa-ainesluvassa ja hakemuksessa putkea nimitettiin PVP 3:ksi. Lisäksi alueella hieman lännempänä on myös toinen putki PVP 2. Edelleen näiden putkien pohjoispuolella ottamisalueen ulkopuolella on pohjavesiputki HP 1 Lukko. Pohjavesiputkesta LI1 Lukko (PVP 3) on tehty vedenpinnanmittausta vuodesta 2001 alkaen. Vesipintatietoja on tallennettu ympäristötietojärjestelmä Herttaan 2001-2018 ja vedenpinnan taso on vaihdellut mittauksissa +76,18...+78,99. Vaihtelua on ollut 2,81 m. Pohjavedenpinta oli

15.11.2018 tasolla +78,26. Vesipinnat ovat N2000 järjestelmässä. Täydennyksen 15.12.2020 mukaan pohjaveden mittaustulosten perusteella voidaan todeta, että pohjaveden päälle jää 6 metrin suojakerros ottotasolla +85, vaikka pohjaveden pinta olisi poikkeuksellisen korkealla tasolla. On mahdollista, että pohjavesi on lyhytaikaisesti myös havaittua korkeammalla tasolla, mutta sillä ei ole kuitenkaan oleellista merkitystä.

Pohjaveden laatu on pysynyt hyvänä vuosikymmeniä jatkuneesta maa-ainesten otosta huolimatta. Laadun vaihtelu on vähäistä vuosien 2004-2017 aikana ote-
tuissa näytteissä.

Hydrogeologisen kuvauksen mukaan Lukon pohjavesialue on osa katkonaista luode-kaakko -suuntaista pitkittäisharjuketjua. Lukonmäen kohdalla harju on muodostunut kallioperän painanteeseen ja laajentunut deltaksi. Lukonmäki erottuu ympäristöönsä noin 30 m korkeampana kohoumana. Muodostuman lounaisosa muodostaa tasaisen harjulaakion noin +115 tasolle. Alueen keskiosat sisältävät runsaasti kumpuja ja kuoppia. Lukonmäen pohjoisosassa on muinaisrantoja. Pohjavesialue rajoittuu luoteessa Kilpijärveen ja kaakossa Kirkkosuohon sekä Kotojärveen. Alueen maaperän paksuus on paikoin yli 30 metriä ja aines on valtaosaltaan hyvin lajittunutta soraa ja hiekkaa aivan pintaosistaan lähtien. Paksuimmat maakerrokset tavataan Lukonmäen alueella, jossa pohjavedenpinnan yläpuolisten maakerrosten paksuus on jopa 30 m. Muodostuman pohjoisosassa on maa-aines heikommin lajittunutta ja seassa on moreenia, reunaosien maa-aines on hienompaa, ainakin pintakerroksessa. Paikoin vettä johtavat kerrostumat jatkuvat peltojen alle. Lukon vedenottamolla on tavattu välillä 2-21 metriä kivistä hiekkaa, hiekkaisista soraa, soraa sekä välillä 21-25 metriä kivistä hiekkamoreenia. Kilpijärven vedenottamolla maakerrokset ovat noin 10 metriä paksuja ja hyvin vettä johtavia. Pohjaveden päävirtaussuunnat ovat kaakkoon ja etelään pohjavesialueen länsi- ja eteläosassa ja luoteeseen alueen luoteisosassa. Pohjavesi purkautuu etelässä luontaisesti Kotojärven pohjoispuoleiselle suolle (+74,9 mpy). Kirkkosuo on Kotojärveen nähden korkeammalla tasolla (+79...80 mpy), eikä sinne tapahdu merkittävää pohjaveden purkautumista. Lukon vedenottamo sijaitsee Kirkkosuon reunalla. Lukon vedenottamolla on vesioikeuden vuonna 1979 vahvistama suoja-alue, joka kattaa lähes koko pohjavesialueen. Soranottoalue on vedenottamon kaukosuojavyöhykkeellä.

Kaivot ja vedenhankinta

Alueen lähiympäristössä muun muassa Sälinkääntien varressa on kunnallinen vesijohto. Aiemmin alueen talojen vedenhankinta perustui omiin kaivoihin ja edelleen osalla taloista voi vedenhankinta tapahtua omista kaivoista. Taloilla on kuitenkin mahdollisuus liittyä kunnalliseen vesijohtoon. Ottamistoiminnasta aiheutuvasta haitasta vedenotolle ei ole tullut ilmoituksia.

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Ottamisalueen pinta-ala: 2,04 ha
 Kaivualueen pinta-ala: 1,6 ha
 Kokonaisottomäärä: 72 000 m³
 Haettu ottamisaika: 5 vuotta

Ottamistilanne

Alueelta on otettu vuonna 2015 myönnetyn maa-ainesluvan puitteissa soraa ja hiekkaa. 2015 myönnetyn luvan mukainen ottamismäärä alueella oli 60 000 m³ viiden vuoden lupajakson aikana. Alueelta ei ole otettu luvan mukaista määrää.

Alueelta on otettu vuosina 2015-2019 yhteensä 13 885 m³-k maa-aineksia. Vuoden 2020 aikana on otettu noin 1200 m³ eli kokonaismäärä on noin 15 000 m³-k.

Nyt tehty ottamissuunnitelma on vuonna 2014 laaditun suunnitelman mukainen. Alueen mittaus ja massalaskenta tehtiin vuonna 2014 likimääräisemmin menetelmän kuin nyt. Ottomäärän laskettiin olevan nyt 72 000 m³-k, kun se oli vuonna 2014 vain 60 000 m³-k. Tässä välissä maa-aineksia on otettu noin 15 000 m³-k. Sitä vuonna 2014 esitetty suunnitelman mukainen määrä olisi ollut noin 87 000 m³-k. Otto on ollut huomattavasti pienempää, kuin luvan mukaan se olisi ollut mahdollista.

Ottamistasot ja -suunnat

Suunniteltu alin ottamistaso on +85,00. Tällöin ylimmän havaitun pohjavesipinnan päälle jää vähintään 6 m suojakerros.

Ottamissuunta alueella riippuu kulloisestakin sopivasta aine-esiintymästä, jolloin varsinaista suuntaa ei voi esittää. Alue on pieni ja otettava kerrospaksuus noin 5 m. Ottamisalueen ja tilan rajojen väliin jää vähintään 130 m suojaetäisyys.

Ottamisen aikana työluiskan kaltevuus on luontaisesti 1,5:1 ja loppumuotoilun yhteydessä luiskat loivennetaan 1:3 kaltevuuteen. Tällöin jäljellä olevat maa-ainekset riittävät vielä luiskan loiventamiseen.

Vaiheistus

Ottamista ei ole erikseen vaiheistettu. Ottamisalue syvenee noin 5 m nykyisestä ja pääpaino on jatkuvasti etenevässä loppumuotoilussa ja maisemoinnissa. Kaivua voidaan tehdä enimmillään aiemmin mainittuun kaivualueen reunaan asti. Tämän jälkeen ko. luiskan ja ottamisalueen välinen alue luiskataan. Avoimna oleva alue on nyt noin 2 ha ja avoimna oleva alue alkaa pienentyä ottamisen edetessä. Aluetta maisemoidaan samanaikaisesti työn ohessa ja alueen maisemointityö on tarkoitus saattaa loppuun nyt haettavan lupajakson aikana. Aikataulua eri alueiden ottamiselle on mahdotonta esittää, koska maa-ainesten kysyntä vaihtelee suuresti talous- ja rakentamissuhdanteiden mukaan.

Otettavat ainekset ja määrät

Nyt suunniteltu lopputilanne on sama kuin viisi vuotta sitten laaditussa suunnitelmassa. Ottamismäärä on nyt suurempi johtuen täsmällisemmästä kartoituksesta. Alueelta otetaan maa-aineksia noin 72 000 m³. Pintaosissa ei ole enää humusainespitoisia pintamaakerroksia. Vuosittainen ottamismäärä on keskimäärin 14 400 m³.

Jälkikäyttö ja loppumuotoilu

Ottamisen jälkeen alue muotoillaan ja maisemoidaan metsäalueeksi. Ottamisen aikana ja loppuvaiheessa alueen luiskia loivennetaan ja muotoillaan. Luiskien loivennuksessa pyritään lähtökohtaisesti kaltevuuteen 1:3. Maisemoinnissa ja loppumuotoilussa pyritään välttämään suoria linjoja ja kaavamaisia ratkaisuja, jotta maisemoinnista tulee luonnollisemman näköinen.

Maisemointi

Maisemointia tehdään osittain yhdessä ottamistoiminnan kanssa siten, että loppuun otettujen alueiden luiskat maisemoidaan. Ottamisalueen muotoiluille hiekkapinnoille levitetään muualta tuotavaa humuksista pintamaata. Karkeille sorapinnoille levitetään ensin noin 15 cm hiekkakerros. Humuskerros sekoitetaan hiekkakerroksen pintaosaan. Kun muualta tuodaan alueelle maata, noudatetaan seuraavia ehtoja tai lupaviranomaisen antamia muita ohjeita: maa-aines tulee olla puhdasta eikä siitä saa liueta haitallisia aineita; soveltuva on esim. toiselta kitka-maalajialueelta kaivettu humuspitoinen pintamaa.

Täydennyksen 15.12.2020 mukaan alueella käytetään maisemoinnissa pääasiassa alueen omia pintamaita. Jos ne eivät riitä, voidaan lisäksi tuoda valvontaviranomaisen erikseen etukäteen hyväksymiä pintamaita. Tällöin pintamaiden puhtaus varmistetaan.

Alueelle kylvetään tai istutetaan puun taimia mäntyvaltaisesti, mutta kasvunopeuden parantamiseksi voidaan lisäksi istuttaa myös koivua. Alueen kasvillisuuden kehitystä seurataan ja tarvittaessa tehdään täydennysistutuksia /-kylvöjä. Jo aiemmin maisemoitujen osien kasvillisuuden kehitystä seurataan ja tarvittaessa tehdään täydennysistutuksia /-kylvöjä.

Kaivannaisjätteiden käsittely

Alueella ei ole enää pintamaita. Ne ovat hävinneet aiemmin tehdyissä otoissa tai käytetty maisemointeihin.

Tuotteiden varastointi

Valmiit seulotut tuotteet varastoidaan ottamisalueen pohjatasolle eri raekokoja sisältäviin tuotteiden varastokasoihin, joiden korkeus on keskimäärin 4-8 metriä. Osa toimituksista tapahtuu jalostamattomina suoraan rintauksesta.

Jalostustoiminnot

Hiekkaa ja soraa voidaan jalostaa seulomalla. Materiaali kuljetetaan pyöräkuormaajalla (tai kaivinkoneella) seulalle tai mekaaniselle välpälle. Seulonta tehdään kuivaseulontana. Seulottu maa-aines putoaa laitteeseen kiinnitetyille kuljettimille, jotka kasaavat lopputuotteet raekooltaan erilaista ainesta sisältäviin kasoihin. Alueella käytetään polttoöljykäyttöistä koneseulaa. Pääosa seulonnasta tehdään kuitenkin mekaanisella välpällä.

Toiminnassa käytettävät koneet ja laitteet

Toiminnassa käytetään pyöräkuormaajaa siirtokuljetuksiin ja lastauksiin sekä kone-seulaa maa-aineksen seulontaan. Kuorma-autoja käytetään soran ja hiekan kuljetuksiin. Työkoneita ei pestä tai huolleta alueella.

Työkoneet ja tankkaus

Alueelle ei esitetä rakennettavaksi tukitoiminta-alueita, sillä alueella ei varastoida polttoaineita. Pyöräkoneen tankkaus suoritetaan ottamisalueen ulkopuolella huoltoautossa kuljetettavasta kaksivaippaisesta polttoainesäiliöstä. Maaperä suojataan tankkauksen ajaksi käyttämällä reunoiltaan nostettua suojakalvoa pyöräkoneen polttoainesäiliön täyttöaukon alapuolella.

Seulontalaitos ja tankkaus

Seulonta tehdään alueella säilytettävällä polttoöljykäyttöisellä laitoksella, jonka alapuolinen maaperä suojataan tankkauksen ajaksi. Tankkaus tehdään huoltoautossa kuljetettavasta kaksivaippaisesta polttoainesäiliöstä. Maaperä suojataan tankkauksen ajaksi käyttämällä reunoiltaan nostettua suojakalvoa seulontalaitoksen polttoainesäiliöiden alla. Seulon tarvitsema polttoaine tuodaan alueelle aina päivän tarvetta varten. Öljytuotteiden käsittelyssä noudatetaan erityistä varovaisuutta ja huolehditaan, ettei aineita joudu maaperään. Mahdollisten onnettomuuksien varalle alueelle varataan öljynimeytysaineita. Seulontalaitosta säilytetään alueella työaikoja lukuun ottamatta tankki lähes tyhjänä.

Tankkauksen aikaisena suojakalvona käytetään tankin alle tankkauksen ajaksi altaan muotoon levitettävää nitriilikumikalvoa (tai vastaavaa suojakalvoa), jolla suojataan maaperä pilaantumiselta mahdollisen tankkauksen aikaisen polttoainevuodon varalta. Kalvon reunat nostetaan ylös esim. hiekalla. Toinen vaihtoehto on käyttää kehikkoa, johon suojakalvo kiinnitetään. Suojakalvo voidaan siten työntää paikalleen kehikossa. Jos öljyä valuu suojakalvon päälle, se kerätään tiiviiseen astiaan tai tynnyriin ja toimitetaan vaarallisen jätteen keräyspisteeseen. Tällaisessa tapauksessa suojakalvo puhdistetaan lopuksi puhdistusliinalla. Kun suojain ei ole käytössä, se säilytetään ylösalaisin tai pystyssä, jottei siihen kerry sadevesiä. Irrallinen kalvo voidaan säilyttää myös rullalla.

Seulolaitoksen tankin koko on noin 250 litraa, mutta laitokseen tankataan vain päivän tarpeen mukaan arvioitu määrä. Seulontalaitoksen kulutus on noin 10 l/h ja laitosta käytetään satunnaisesti muutamia tunteja - päiviä kerrallaan ja enintään muutamia päiviä vuodessa. Näillä toimenpiteillä voidaan minimoida maaperän pilaantumisen-, polttoainevarkauksien ja ilkvallan riski mahdollisimman vähäiseksi.

Seulonta

Maa-aines voidaan seuloa eri jakeisiin ja poistaa hienoaines. Materiaali kuljetetaan seulalle pyöräkuormaajalla tai nostetaan kaivinkoneella suoraan rintauksesta. Seulonnassa aines erotellaan 2-4 erikokoiseksi tuotteeksi kuljettamalla se tarisevän seulalaatikon läpi, jossa on erikokoisia pianolanka- tai ruutuverkkoja, joiden läpi aines putoaa. Seulottu maa-aines putoaa laitteeseen kiinnitetyle kuljettimille, jotka kasaavat lopputuotteet raekooltaan erilaista ainesta sisältäviin kasoihin. Pölyn leviäminen ympäristöön estetään tarvittaessa kastelulla sekä suojaamalla seulat ja muut huomattavat pölylähteet peittein tai koteloinnein.

Varautuminen öljyvahinkoihin

Öljytuotteiden varastoinnissa sekä käsittelyssä noudatetaan erityistä varovaisuutta ja huolehditaan, ettei aineita joudu maaperään. Mahdollisten onnettomuuksien vuoksi alueelle varataan öljynimeytysaineita. Öljyvuototilanteissa toimitaan seuraavasti: vuodosta ilmoitetaan pelastus- ja ympäristöviranomaisille, vapaana oleva öljy imeytetään öljynimeytysmateriaaliin tai esim. öljynimeytysmattoon, öljyyntynyt maa-aines kaivetaan nopeasti leviämisen estämiseksi ja kuormataan esim. kuorma-auton lavalle tai muulle tiiviille alustalle, öljyiset ainekset toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan, onnettomuusalueen maaperän öljypitoisuus tarkistetaan ja tarvittaessa tehdään lisäkaivua.

Jätehuolto

Toiminnasta syntyvät jätteet lajitellaan ja ne ovat pääosin sekajätettä ja korjauksissa syntyviä romumetalleja. Jätteet toimitetaan niille varattuihin vastaanotto-paikkoihin tai kierrätykseen.

Liikennejärjestelyt

Alueelle kuljetaan Sälinkääntieltä alkuosaltaan asfalttipintaista liityntätietä pitkin. Kulku alueelle estetään työajan ulkopuolisina aikoina lukittavalla puomilla.

ARVIO YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA JA SUUNNITELMA HAITTOJEN RAJOITTAMIS-TOIMENPITEISTÄ

Maisema

Alue on maa-ainesten ottamisesta johtuen nykyisellään ns. maisemavaurioaluetta. Ottamisalue ei laajene enää, mutta syvenee vielä hiukan nykyisestä. Syventäminen koskee vain nykyistä pohjatasoa. Maisemointia suoritetaan samanaikaisesti ottamisen kanssa. Maisemavaurio korjaantuu ottamistoiminnan loputtua ja maisemoinnin valmistuttua. Alue metsittyy takaisin metsätalousmaaksi.

Pohja- ja pintavedet

Alue sijaitsee luokitellulla pohjavesialueella. Kokemusten ja aiheesta tehtyjen tutkimusten mukaan maa-ainesten ottaminen ei merkittävästi vaikuta pohjaveden laatuun. Myöskään tässä kohteessa ei ole pohjavesitarkkailun perusteella havaittu pohjaveden laadun heikentymistä vuosikymmeniä jatkuneesta laajasta ottamistoiminnasta huolimatta. Jäljellä oleva toiminta on vähäistä ja tähtää lopulta alueen maisemointiin.

Ottamisalueen pintavedet imeytyvät maaperään, joten pintavaluntaa ei synny. Toiminnalla ei ole vaikutusta pintavesien laatuun.

Melu

Soranoton ja seulalaitteiston aiheuttama melu on vähäistä. Työkoneiden ja liikenteen aiheuttama melu on yleisesti ottaen melko tasaista. Ajoreitin varrella sijaitsee

asutusta. Kuljetukset ovat määrältään suhteellisen vähäisiä eikä siitä siten aiheudu melutason ohjearvojen ylitystä kuljetusreittien varrella.

Pöly

Toiminnasta aiheutuu kuivana aikana pölyn leviämistä. Toiminta ja varastokasojen sijoitus tapahtuvat pääasiassa pohjatasolla, metsän ja harjumaaston ympäröimällä ottamisalueella. Pääosa pölystä laskeutuu siten ottamisalueelle. Pöly leviää tuulen mukana ja siten tuulen suunnalla on yleisesti suuri merkitys pölyn leviämiseen. Suomessa vallitsevia tuulensuuntia ovat lounaistuulet. Asutus koillisen suunnassa on etäällä. Ottamisalueen ulkopuolelle leviävän pölyn määrä on vähäinen ja kohdistuu lähinnä aluetta ympäröiviin metsiin. Kasvien ja puiden pinnalle laskeutuva pöly huuhtoutuu sateen mukana takaisin maaperään. Pölyämistä rajoitetaan tarvittaessa mm. kastelemalla sorakuopan alueella sijaitsevien ajoreittien pintaa kuivana aikana. Pölyämistä seurataan aistinvaraisesti ja tarvittaessa pölyn syntymisen ja leviämisen ehkäisemistoimia tehostetaan. Toiminnasta ei aiheudu ilmanlaadun ohjearvojen ylittymistä ympäristön häiriintyvissä kohteissa.

Kokonaisvaikutus lähimmälle asutukselle

Ottamistoiminnan kokonaisvaikutus lähimmälle asutukselle on vähäinen. Käytännössä toiminnasta voi ajoittain aiheutua ympäristölle vähäisiä melu- ja pölyhaittoja. Lähimmät asuinrakennukset ovat alueelta yli 130 m etäisyydellä. Merkittävin haitta aiheutunee liikenteestä. Sälinkääntieltä johtava ajoreitti on asfaltoitu alkuosalta tien varressa olevia taloja pidemmälle. Siten liikenteestä aiheutuvat pölyhaitat ovat vähäisiä.

Ajonopeus on pieni, joten myös meluhaitta on vähäinen. Toiminnasta aiheutuva melu ei ylitä häiriintyvissä kohteissa melun ohjearvoja. Melutasoa seurataan ja tarvittaessa meluntorjuntaa tehostetaan. Suojaisan sijainnin vuoksi valtaosa pölystä jää ottamisalueelle. Pölypäästöt eivät myöskään aiheuta lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ilmanlaadun ohjearvojen ylityksiä. Toiminnan aiheuttamat maisemahaitat korjaantuvat ottamisen päätyttyä. Haittoja rajoitetaan suunnitelmallisella maaineslun mukaisella toiminnalla. Toimintaa kehitetään jatkuvasti, pyrkimyksenä vähentää ympäristölle aiheutuvia häiriöitä.

Esitys tarkkailuohjelmaksi

Käyttötarkkailu

Toiminnan päivittäiseen käyttötarkkailuun kuuluvat kuljetukset, tuotteet ja tuotantomäärät ja sää. Tiedot kirjataan työmaapäiväkirjaan. Lisäksi työmaapäiväkirjaan kirjataan mahdolliset häiriöt, onnettomuudet ja korjaavat toimenpiteet.

Päästö- ja vaikutustarkkailu

Alueen pohjaveden pinnantasoa esitetään tarkkailtavaksi pohjavesiputkesta PVP 3 (LI1 Lukko) kaksi kertaa vuodessa (syksy ja kevät).

Pohjaveden laatua esitetään tarkkailtavaksi ottoalueella olevasta havaintopisteestä PVP 3 (varalla PVP 2) kerran vuodessa (syksy). Vesinäytteistä tehdään joka vuosi seuraavat analyysit: haju ja maku, sameus, väri, pH, happipitoisuus, TOC,

sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, COD_{Mn}, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt, koliformiset- ja E.coli bakteerit.

Esitys maa-aineslain 12 §:n mukaiseksi vakuudeksi ja aloitusluvan mukaiseksi vakuudeksi

Käytännössä vakuuden tulee kattaa ottamisen jälkeen alueen suojaamisesta ja siistimisestä aiheutuvat kustannukset, sekä puuston ja kasvillisuuden uusimisesta ja istuttamisesta aiheutuvat kustannukset.

Jos jouduttaisiin vakuuden reaalisoitilanteeseen, olisi enimmäillään tehtävä seuraavat toimenpiteet: pohja-alueen tasaus ja luiskien loivennus, pintamaiden levitys muotoiluille pinnoille, luontaista metsittymistä täydennetään tarvittaessa puustutuksilla. Hakija esittää maa-aineslain 12 §:n mukaiseksi maisemointivakuudeksi nykyistä 14 800 euron vakuutta ja samaa vakuutta aloitusluvan mukaiseksi vakuudeksi.

ASIAN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on kuuluttanut lupahakemuksen 23.3.2021 - 29.4.2021 välisen ajan Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ja Mäntsälän kunnan verkkosivuilla. Hakemusasiakirjat ovat tämän ajan olleet yleisesti nähtävillä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen verkkosivuilla ja julkipano.fi-palvelussa. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Mäntsälän Uutiset -lehdessä 24.3.2021. Tiedossa oleville asianosaisille on ilmoitettu hakemuksesta kirjeellä ja heille on varattu tilaisuus tulla kuulluiksi. Ympäristökeskus on pyytänyt Mäntsälän kunnanhallitukselta, Nivos Oy:ltä ja Uudenmaan ELY-keskukselta lausunnot lupahakemuksen johdosta.

Lausunnot ja muistutukset

Lupahakemuksen johdosta on jätetty kolme lausuntoa ja yksi muistutus:

Uudenmaan ELY-keskus toteaa lausunnossaan 8.3.2021 mm. seuraavaa:

ELY-keskus katsoo, että hakemusasiakirjat ovat erittäin selkeät ja em. asetuksen mukaiset. Nykytilannekartassa ja näytepistekartassa tulee kuitenkin esittää 20.11.2012 tuoreempia pohjavesitietoja. ELY-keskus viittaa 17.12.2014 antamaansa lausuntoon (UUDELY/7784/07.01/2014) ja painottaa vielä seuraavaa:

Koska hakemus käsittää jo myönnetyn luvan mukaista ottamista, eikä aluetta laajenneta, ELY-keskus katsoo, ettei ottaminen ole MAL 3 § 1 momentin 1-3 kohtien rajoitusten vastainen. Tämän varmistamiseksi ELY-keskus katsoo, että nyt suunnitellun ottamisalueen ja varsinaisen kaivualueen (ottoalueen) rajat on merkittävä maastoon sellaisin merkein, jotka pysyvät koko ottamistoiminnan ajan. Näin voidaan seurata, etteivät ottamisrajat ylity ja että varsinaisen ottamisalueen sisäpuo-

lelle jää luiskaukseen tarvittavat massamäärät. Kaivutoimintaa ei saa ulottaa tämän rajan ulkopuolelle.

ELY-keskus katsoo, että nyt suunnitellun ottamisalueen raja on merkittävä maastoon sellaisin merkein, jotka pysyvät koko ottamistoiminnan ajan. Kaivutoimintaa ei saa ulottaa tämän rajan ulkopuolelle. Tämä on erittäin tärkeää, koska ottoalueen ja Destia Oy:n maisemoidun ottoalueen välisen kalliokynnyksen ja sen myötä orsivesikerroksen tarkkaa sijaintia ei tiedetä. Mikäli kaivutoiminnan yhteydessä havaitaan vettä pidättäviä maakerroksia, niitä ei missään nimessä saa puhkaista ja kaivaa pois. Myös ottamistasoa tulee seurata maastossa selvästi näkyvin ja pysyvin merkein, ettei ottamistasoa +85,00 m aliteta.

Pohjaveden laatua on tarkkailtu ottamisalueella olevasta havaintopisteestä PVP 3 (varalla PVP 2) ja Destia Oy:n havaintoputkesta HP 1 kerran vuodessa (syksy). Vesinäytteistä on vuosittain analysoitu haju ja maku, sameus, väri, pH, happipitoisuus, TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskoivuus, alkaliniteetti, CODMn, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt, koliformiset- ja E.coli bakteerit.

Lupamääräyksen 10. mukaan tarkkailun tulokset on tullut toimittaa vuosittain tammikuun loppuun mennessä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle, Uudenmaan ELY-keskukselle ja Mäntsälän Vedelle. ELY-keskus toteaa, että tuloksia ei ole toimitettu ELY-keskukselle em. lupamääräysten mukaisesti. Koska hakemuksen tarkoittama ottamisalue sijaitsee Lukon vedenhankintaa varten tärkeällä (Ik 1E) pohjavesialueella, ELY-keskus katsoo, että kyseinen lupamääräys tulee myös sisällyttää hakemuksen tarkoittamaan lupaan. ELY-keskus painottaa tarkkailutulosten raportoinnin tärkeyttä.

ELY-keskus katsoo lisäksi, että havaintoputki HP1 tulee edelleen sisällyttää pohjavesitarkkailun piiriin, koska alueella tehdään myös seulontaa ja lisäksi alueella käsitellään polttoaineita.

Hakemuksen mukainen maa-ainesten ottamisalue sijaitsee Lukon vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E) nro 0150502. Alueen kokonaispinta-ala on 2,46 km² ja muodostumisalueen pinta-ala 1,47 km².

Pohjavesialueen määrällinen (EU) ja kemiallinen (EU) tila on hyvä. Pohjavesialueella sijaitsee kaksi vedenottamo (Kilpijärvi ja Lukko), joista Lukon vedenottamo sijaitsee noin kilometrin etäisyydellä hakemuksen kohteena olevan alueen kaakkoispuolella. Pohjaveden virtaussuunta on vedenottamolle päin.

Länsi-Suomen vesioikeus on myöntänyt Lukon vedenottamolle luvan pohjaveden vedenottoon 29.12.1975 (nro 125/1975Y). Lisäksi Länsi-Suomen vesioikeus on päätöksellään 26/1979A, 9.2.1979 määrännyt Lukon vedenottamolle suojavaikohykkeet, jotka KHO on 20.11.1980, 5749/80/SK vahvistanut.

Uudenmaan ELY-keskus on päätöksellään 26.2.2021 hyväksynyt Mäntsälän Ojalan, Lukon ja Kilpijärven vedenottamoiden pohjavesitarkkailuohjelmat. Lukon vedenottamon tarkkailuohjelma sisältää myös nyt hakemuksen kohteena olevan alueen

havaintoputken Li1 (PVP3) tarkkailun. Pohjaveden pinnankorkeudet mitataan neljä kertaa vuodessa ja laatua kerran vuodessa toukokuussa.

ELY-keskus muistuttaa, että vesilaitoksen seurannassa ei varsinaisesti seurata soranoton vaikutuksia pohjavedelle, vaan vesilaitos seuraa raakavedelle tarpeellisia parametrejä. Koska Li1 on jo vesilaitoksen tarkkailussa ELY-keskus esittää, että soranoton vaikutuksia seurataan havaintoputkesta Li2 (PVP2). ELY-keskus esittää lisäksi, että tulevaisuudessa tuleekin miettiä, miten maa-ainesten ottaja ja vesilaitos voisi maksimaalisesti hyötyä alueella tehtävästä tarkkailusta. Raportoinnissa voi tarvittaessa hyödyntää vesilaitoksen vedenpinnan korkeuden mittaustietoja.

Liikenne ja infrastruktuuri-vastuualueen (L-vastuualue) kannanotto

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue muistuttaa, että hakijan on huolehdittava, ettei maa-aineksia kulkeudu ottoalueelta maantielle 1471 (Sälinkääntie) ja on tarpeen mukaan puhdistettava tiealueelta sille kulkeutuneet maa-ainekset välittömästi. Myöskään pöly ei saa haitata maantien 1471 liikennettä tai vaarantaa liikenneturvallisuutta. Mikäli maantielle kulkeutuu silmin havaittavaa pölyä, tulee toiminta keskeyttää, kunnes on ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin pölyämisen estämiseksi.

Nivos Vesi ja Lämpö Oy toteaa lausunnossaan 13.4.2021 mm. seuraavaa:

Maa-ainesten ottamisalue sijaitsee Lukon 1E-luokan pohjavesialueella (0150502), jonka kokonaispinta-ala on 2,46 km² ja muodostumisalueen pinta-ala on 1,47 km². Alue on tärkeä vedenhankinnan kannalta. Pohjavesialueella sijaitsee Nivos Veden kaksi vedenottamo: Lukon vedenottamo kaivoineen ja Kilpijärven kaivo. Lukon vedenottamo sijaitsee noin kilometrin ja Kilpijärven kaivo 800 m päässä ottoalueesta. Lukon vedenottamo on päävedenottamo Mäntsälän taajaman talousveden tuottamisessa. Nivos Vesi katsoo, että lupa toiminnalle voidaan myöntää huomioiden seuraavaa:

Maa-ainesten ottotoiminnasta ja siihen liittyvästä tukitoiminnoista ei saa aiheutua pohjaveden pilaantumista niin, että Lukon tai Kilpijärven vedenottokaivoista otettavan veden käsittelyä joudutaan tehostamaan tai kaivot joudutaan ottamaan kokonaan pois käytöstä. Maa-ainesten ottotoiminnasta ja siihen liittyvistä tukitoiminnoista ei saa aiheutua sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1352/2015) talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annettujen laatuvaatimusten tai -suositusten ylityksiä raakaveden laadussa. Maa-ainesten ottosyvyydessä tulee huomioida, että pohjaveden päälle jäävä suojakerros on vähintään 6 m pohjaveden laadun varmistamiseksi. Suunnitellut kaivualueet tulee merkitä valvontaviranomaisten ohjeiden mukaan, jotta voidaan seurata, etteivät ottamisrajat ylity ja pohjavettä suojaavat kerrokset ohene liikaa. Maa-ainesten ottotoiminnasta ei saa aiheutua pohjavesialueen antoisuuden heikkenemistä niin, että se vaikuttaa Lukon ja Kilpijärven vedenottokaivoista otettavan veden määrään. Mikäli maa-ainesten ottotoiminnasta aiheutuu em. laadun heikkenemistä tai antoisuuden vähenemistä, tulee maa-ainesten ottotoiminnasta vastaavan korvata toiminnasta aiheutuva haitta maa-aineslain (555/1981) 9 §:n mukaisesti. Luvanhaltijalta edellytetään erityistä varovaisuutta polttoaineiden käsittelyssä. Öljyvahingosta tulee ilmoittaa pelastus- ja ympäristöviranomaisten lisäksi myös Nivoksen päivystyspalveluun.

Hakemuksessa mainitaan, että maisemoinnissa voidaan käyttää muualta tuotua maata. Maa-aineksen tulee olla puhdasta eikä siitä saa liueta haitallisia aineita, jotka voisivat pilata pohjavettä. Muualta tuodut maat tulee olla valvontaviranomaisten hyväksymiä. Luvanhaltijan tulee toteuttaa pohjaveden tarkkailua näytteenotoin ja pinnanmittauksin valvontaviranomaisen hyväksymän ohjelman mukaisesti. Tarkkailua voidaan toteuttaa Nivos Veden kanssa yhteistarkkailuna pohjavesiputkien pinnanmittausten ja näytteenoton osalta. Luvanhakija vastaa oman tarkkailun kustannuksista. Luvanhakija on vastuussa tarkkailutulosten raportoinnista valvontaviranomaisille määräaikaan mennessä. Raportti tulee myös toimittaa tiedoksi Nivos Vedelle.

Mäntsälän kuntakehityslautakunta toteaa lausunnossaan 28.4.2021, että Mäntsälän kunnalla ei ole lausuttavaa asiaan, koska hakemus on vastaava mitä aiempi myönnetty maa-aineslupa oli eikä alueen maa-ainesten ottoa ole rajattu voimassa olevassa osayleiskaavassa.

S. O muistutuksessa 26.4.2021 kiinnitetään huomiota soranottoalueelle vievän tien nopeusrajoituksiin, koska tiellä kulkee paljon kevyttä liikennettä ja ulkoilijoita. Muistutuksen mukaan kuljetuksista tippuu soraa ja tielle kertyy pölyävää ainesta. Muistutuksessa toivotaan, että tien ahkeraan käyttöön sisältyisi myös tien ylläpito, jotta asukkaille aiheutuisi mahdollisimman vähän haittaa.

Hakijan vastine

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on varannut 30.4.2021 päivätyllä kirjeellä hakijalle mahdollisuuden antaa vastine muistutuksen ja lausuntojen johdosta. Hakija on ilmoittanut 6.5.2021, ettei anna asiassa vastinetta.

ASIAN RATKAISU

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää:

- myöntää Antti Metsä Oy:lle maa-ainelain 6 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseksi lupahakemuksen mukaisesti Mäntsälän kunnassa tilalle Vanhakartano 505-415-1-1503. Maa-ainesten ottamisessa tulee noudattaa seuraavia lupamääräyksiä; ja
- myöntää Antti Metsä Ky:lle tilalle Vanhakartano 505-415-1-1503 maa-ainelain 21 §:n mukaisen aloitusluvan lupamääräyksessä edellytettyä vakuutta vastaan.

LUPAMÄÄRÄYKSET

Ottamisalue ja otettava ainesmäärä

1. Lupa koskee lupahakemuksessa esitettyä 2,04 hehtaarin ottoaluetta ja 72 000 m³ kokonaisottoa. Maa-ainesten ottaminen ja siihen liittyvä muu toiminta on sallittua arkipäivisin kello 7.00-21.00 välisenä aikana. Ottamistoiminta tai muu siihen liittyvää toiminta ei ole sallittua lauantaisin, sunnuntaisin eikä arkipyhinä. Ottotoiminnasta ja kuljetuksista ei saa aiheutua pöly- tai meluhaittaa.

Luvan voimassaolo

2. Lupa on voimassa viisi (5) vuotta luvan lainvoimaiseksi tulemisesta. Kaikki luvassa määrätyt toimenpiteet tulee suorittaa loppuun luvan voimassaoloaikana.

Maa-ainesten ottosyvyys

3. Maa-ainesten oton alin ottotaso on lupahakemuksen mukainen +85,00. Kaivutoiminnassa ei saa puhkaista vettä pidättäviä maakerroksia.

Maaleikkaukset ja luiskat

4. Maa-ainesten oton päättymisen jälkeen ottoluiskat tulee muotoilla kaltevuu-teen noin 1:3.

Alueen merkintä ja suojaus

5. Kaikki ottamisalueen loiventamattomat maaleikkaukset, jotka ovat yli kolme (3) metriä korkeita, tulee suojata sellaisilla leikkauksen yläreunaan sijoitettavilla aidoilla tai maa- tai kivivalleilla, jotka estävät tehokkaasti tahattoman pääsyn leikkauksen reunalle. Putoamisvaarasta on varoitettava kyltein, jotka sijoitetaan ympäröivään maastoon reunan lähelle. Koko ottamisalue tulee merkitä maastoon lippusiimalla tai varoitusnauhalla sekä ottoalueesta varoittavilla kylteillä.

Ottoalueen raja on merkittävä maastoon. Alueelle on rakennettava kiinteä korkeuspiste.

Jätehuolto

6. Alueella ei saa polttaa, eikä sinne saa haudata tai vastaanottaa jätteitä. Aluetta ei saa käyttää ylijäämämaiden läjitysalueena. Toiminnassa syntyvät jätteet tulee kerätä, varastoida ja toimittaa viipymättä jatkokäsittelyyn ympäristöluvan omaavalle vastaanotto paikalle. Toiminnassa mahdollisesti syntyneitä vaarallisia jätteitä tulee käsitellä siten, ettei jätteistä aiheudu maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Pinta- ja pohjaveden sekä maaperän suojele

7. Kaivualuetta ei saa käyttää pohja- ja pintavesille vaarallisten aineiden varastopaikkana. Öljytuotteiden käsittelyssä tulee olla erityisen varovainen. Ottoalueella ei saa varastoida polttoaineita. Työkoneiden tankkauksen aikana maaperä tulee suojata käyttämällä reunoiltaan nostettua polttoaineita läpäisemättömää suoja-kalvoa tai muuta vastaavaa suojausmenetelmää työkoneiden polttoainesäiliöiden alla. Koneiden säilytysalue tulee sijoittaa kaivualueen ulkopuolelle.

Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden

den pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Polttoaine- tai öljyvuo- doista tulee ilmoittaa pelastusviranomaiselle, Keski-Uudenmaan ympäristökes- kukselle ja Nivoksen päivystyspuhelimeen. Maaperän pilaantumiseen johta- neista polttoaine- ja öljyvuo- doista tulee lisäksi ilmoittaa Uudenmaan elinkeino- , liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Jälkihoitotyöt

8. Jälkihoidolla alue palautetaan mahdollisimman luonnonmukaiseksi. Alueen maisemoinnissa tulee käyttää vain alueella olevia maamassoja. Maisemoita- valle alueelle on istutettava puustoa siten, että taimitiheys on vähintään 2500 tainta/ha. Maisemointi on saatettava loppuun luvan voimassaoloaikana.

Valvonta ja tarkkailu

9. Pohjaveden pinnan korkeus on mitattava ottoalueelta olevista havaintopis- teistä PVP 2 ja PVP 3 sekä Destia Oy:n havaintoputkesta HP 1 kaksi kertaa vuo- dessa (syksy ja kevät).

Pohjaveden laatua on tarkkailtava ottoalueella olevasta havaintopisteestä PVP 2 (varalla PVP 3) ja Destia Oy:n havaintoputkesta HP 1 kerran vuodessa (syksy). Vesinäytteistä tehdään ennen toiminnan aloittamista sekä sen jälkeen joka vuosi seuraavat analyysit: haju ja maku, sameus, väri, pH, happipitoisuus, TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, COD_{Mn}, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt, koliformiset- ja E.coli bakteerit.

Pohjaveden laadun ja pinnankorkeuden tarkkailusta tulee laatia kolmen vuo- den välein erillinen raportti, jossa arvioidaan maa-ainesten oton vaikutusta alueen pohjaveden laatuun. Laaduntarkkailusta saadun tiedon perusteella tarkkailuohjelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa.

Maa-ainesluvan haltijan tulee säännöllisesti tarkistaa ottoalueen korkomerkin- nät ja suojaukset sekä polttoaineiden tankkaukseen liittyvien suojausrakentei- den kunto. Havaitut epäkohdat tulee korjata mahdollisimman pian ja tarvitta- essa niistä tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle.

10. Tarkkailun tulokset on toimitettava vuosittain tammikuun loppuun mennessä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle, Uudenmaan ELY-keskukselle ja Nivos Vedelle.

Tarkastukset ja katselmukset

11. Luvanhaltijan tulee luvan voimassaoloaikana pyytää valvontaviranomaisen lop- putarkastus, kun toiminta on päättynyt ja alue on maisemoitu näiden lupa- määräysten mukaisesti.

Ottamisilmoituksen tekeminen

12. Maa-ainesluvan haltijan tulee vuosittain tammikuun 31 päivään mennessä ilmoittaa lupaviranomaiselle otetun aineksen määrä ja laatu. Ottamisilmoitus tehdään myös silloin, kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai keskeytynyt.

Lupamääräysten noudattamisvakuus

13. Luvan haltijan on asetettava Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle ennen tämän luvan mukaisen ottamisen aloittamista kokonaisarvoltaan vähintään 14 800,00 € suuruinen vakuus luvassa määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta. Luvan noudattamisvakuuden tulee olla voimassa kuusi (6) vuotta tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Luvan haltijalla on oikeus saada vakuussummaa alennetuksi hyväksytysti suoritettuja jälkihoitotoimenpiteitä vastaavalla määrällä, jolloin lupaviranomainen voi luvan haltijan hakemuksesta hyväksyä muutoksen annettuun vakuuteen. Lupaviranomainen voi myös erityisesti syystä määrätä lisävakuuden asettamisesta, mikäli vakuuden ei voida katsoa olevan riittävä lupamääräyksissä edellytettyjen toimenpiteiden suorittamiseksi.

Vakuus palautetaan, kun ottamisalue on maisemoitu ja jälkihoidettu näiden lupamääräysten mukaisesti.

Luvan täytäntöönpano

14. Lupahakemuksessa esitetyn toiminnan saa aloittaa ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä 2 000,00 € vakuutta vastaan.

Luvan siirtäminen

15. Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamisesta siirretään toiselle, niin on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kuitenkin kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen. Lupaviranomainen voi määrätä, että luvan uuden haltijan on asetettava ennen aineksen ottamista maa-aineslain 12 §:ssä tarkoitettu vakuus lupaehtojen noudattamisesta.

Lupamaksu

16. Maa-ainesluvan käsittelystä peritään Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 10.11.2020 § 130 hyväksymän maa-ainestaksan 1 §:n mukaan 2490,00 €, maksun määräytyessä seuraavasti:

Lupamaksun osa	Laskenta / hintaperuste	Maksuosuus (€)
perusmaksu	400 €	400,00
ottamisalueen pinta-alueen mukaan	2,04 ha * 350 €/ha	714,00

maa-ainesmäärän tilavuuden perusteella 500 000 m ³ :iin saakka	0,008 €/m ³ * 72 000 m ³	576,00
lupa maa-ainelain mukaisen toimenpiteen suorittamiseen ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa	200 €	200,00 €
kuulemiskulut		600,00
Lupamaksu	Yhteensä:	2490,00

Hakijan on suoritettava lupamaksu ennen päätöksen antamista. Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain mukaan.

RATKAISUN PERUSTELUT

Oikeusohjeet

Maa-ainelain 3 §:ssä säädetään maa-ainesten ottamisen rajoituksista. Sen mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu: 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luononesiintymien tuhoutumista; 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on edellä mainitun lisäksi katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Ottamispaikat on maa-ainelain (3.4 §) mukaan sijoitettava ja aineiden ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineseiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-ainelain 5 §:n mukaan lupaa haettaessa on aineiden ottamisesta ja ympäristön hoitamisesta sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhemmästä käyttämisestä esitettävä ottamissuunnitelma. Tämä ei kuitenkaan ole tarpeen, jos hanke laajuu-deltaan ja vaikutuksiltaan on vähäinen.

Lupa aineiden ottamiseen on maa-ainelain 6.1 §:n mukaan myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-ainelain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus. Alueella, jolla on voimassa toimenpiderajoitus yleiskaavan tai asemakaavan laatimista tai muuttamista varten, lupa voidaan myöntää, jollei ottaminen tuota huomattavaa haittaa kaavan laatimiselle tai muuttamiselle, turmele kaupunki- tai maisemakuvaa eikä muutenkaan ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Jos hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia, päätöksestä on käytävä ilmi, miten mainitun lain mukainen arviointi on otettu huomioon.

Maa-aineslupa on maa-aineslain 11 §:n mukaan liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta. Lupamääräykset on annettava: 1) ottamisalueen rajauksesta, kaivausten ja leikkausten syvyydestä ja muodosta sekä ottamistoiminnan etenemissuunnista; 2) alueen suojaamisesta ja siistimisestä ottamisen aikana ja sen jälkeen; sekä 3) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista ottamisen aikana ja sen jälkeen.

Lupamääräyksiä voidaan lisäksi antaa: 1) ottamiseen liittyvistä laitteista ja liikenteen järjestämisestä erityisesti pohjaveden suojelemiseksi; 2) ajasta, jonka kuluessa tämän pykälän nojalla määrätyt toimenpiteet on suoritettava; sekä 3) muista hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä.

Määräykset eivät saa aiheuttaa luvan saajalle sellaista vahinkoa ja haittaa, jota on pidettävä hankkeen laajuuteen ja hänen saamaansa hyötyyn nähden kohtuuttomana.

Maa-aineslain 21 §:n mukaan maa-ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi. Lupaviranomainen voi kuitenkin perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että ainesten ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota määräyksen tai muuttaa sitä tai muutoinkin kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon.

Tosiseikat ja johtopäätökset

Lupahakemus koskee olemassa olevaa maa-ainesten ottoaluetta, jolla on ollut aikaisemmin maa-aineslain mukaisia ottolupia. Vireillä oleva hakemus on vastaava mitä aiempi myönnetty maa-aineslupa oli. Entistä maa-aineslupaa koskeva ottoalue on pääosin (pohjatasoa lukuun ottamatta) maisemoitu. Vireillä oleva hakemus ei lisää nykyisen soranoton alueen pinta-alaa eikä muuta maisemaa. Nykyisen ottoalueen syventäminen ei aiheuta maa-aineslain 3.1. § kohdan 1 tarkoittamaa maiseman turmeltumista tai Uudenmaan maakuntakaavan suojelumerkinnän tarkoittamia laajalle ulottuvia kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tms. vahingollisia vaikutuksia.

Pohjavettä suojaavan maakerroksen paksuudeksi jää lupahakemuksessa esitetyn ottamisen jälkeen 6 – 9 metriä (pohjaveden pinnankorkeuden vaihtelu huomioon ottaen).

Alueella harjoitetun maa-ainesten oton ei ole havaittu aiheuttaneen sellaisia maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia vaikutuksia, joiden perusteella maa-aineslupaa ei voisi myöntää. Lupapäätöksessä annetut määräykset huomioon ottaen toimenpiteestä ei aiheudu maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia ympäristövaikutuksia.

Alueella on Mäntsälän kunnanvaltuuston 23.5.2016 § 53 hyväksymä Sälinkään-Soukkion osayleiskaavan, jonka korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 31.1.2018 hyväksynyt. Mäntsälän kuntakehityslautakunnan lausunnon mukaan alueen maa-ainesten ottoa ei ole rajattu voimassa olevassa osayleiskaavassa.

Muistutuksesta ja lausunnoista

Lupamääräyksissä on määrätty, että ottotoiminnasta ja kuljetuksista ei saa aiheutua pöly- tai meluhaittaa.

Nivos Veden lausunnossa esitetty pohjaveden suojamaakerrospaksuus toteutuu tämän lupapäätöksen mukaisessa otossa. Lupamääräyksissä on määrätty ottoalueen merkitsemisestä maastoon ja että alueelle on rakennettava kiinteä korkeuspiste, joista voidaan seurata oton etenemistä ja ottosyvyyttä toiminnan aikana.

Pohjaveden laadun turvaamiseksi on kielletty polttoaineiden varastointi ottoalueella ja annettu määräyksiä polttoaineiden tankkauksen aikaisista suojauksista. Nivos Veden lausunnon mukaisesti on määrätty, että öljyvahingoista on ilmoitettava myös Nivoksen päivystyspuhelimeen.

Lupamääräyksissä on määrätty pohjaveden pinnankorkeuden ja laadun tarkkailusta. Tarkkailutulokset on määrätty toimittamaan tiedoksi myös Uudenmaan ELY-keskukselle ja Nivos Vedelle. Hakemuksesta poiketen pohjaveden pinnantarkkailua tulee tehdä ottoalueilla sijaitsevista pohjaveden havaintoputkista PVP 2 ja PVP 3 sekä Destia Oy:n vanhalla ottoalueella sijaitsevasta havaintoputkesta HP 1. Pohjaveden laaduntarkkailua tulee tehdä Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti ottoalueella sijaitsevasta pohjaveden havaintoputkesta PVP 2 ja Destia Oy:n pohjaveden havaintoputkesta HP 1. Vesilaitos seuraa pohjaveden laatua pohjaveden havaintoputkesta PVP 3, jonka johdosta toiminnanharjoittajan tulee seurata soranoton vaikutuksia pohjavedelle ottoalueella sijaitsevasta toisesta pohjaveden havaintoputkesta PVP 2 sekä Destia Oy:n pohjaveden havaintoputkesta HP 1.

Lupamääräyksiä perustelut

Maa-aineslupa on myönnetty lupahakemuksen mukaiselle alueelle ja massamäärälle. Maisemointi ja toiminta-aikarajoitukset ovat edellisen maa-aineslupan mukaiset. **(määräykset 1, 3 ja 4)**

Lupa aineiden ottamiseen myönnetään määräajaksi. Lupa on myönnetty hakemuksen mukaisesti viideksi vuodeksi. **(määräys 2)**

Ottoalueen suojaamisesta on annettu yksityiskohtainen suojausmääräys ottamalla huomioon maanleikkausten työnaikainen korkeus ja jyrkkyys. Putoamisvaaran poistaminen maanleikkauksen kohdalla edellyttää aita- tai vallirakennetta. Pelkkä merkitsemiseen tarkoitettu lippusiima ei toteuta tässä määräyksessä tarkoitettua putoamista estävää rakennetta. Merkinnöillä voidaan varmistaa lupahakemuksessa esitetyissä ottotasoisissa ja –rajoissa pysyminen sekä niiden valvominen. **(määräys 5)**

Maa-ainesluvassa on annettu tarvittavat ottamistoiminnan järjestämistä, jätehuoltoa sekä pohjaveden ja maaperän suojausta koskevat määräykset. **(määräykset 6 ja 7)**

Jälkihoidon tavoitteena on vähentää ottamistoiminnan vaikutuksia ympäristöön, sopeuttaa ottamisalue ympäröivään luontoon sekä muutenkin ennallistaa alue ottoa edeltävään tilanteeseen. **(määräys 8)**

Luvassa on annettu valvontaa, tarkkailua, kirjanpitoa, tarkastuksia ja katselmuksia koskevia määräyksiä, jotka on katsottu välttämättömäksi asianosaisten oikeusturvan ja toiminnan luvamukaisuuden tarkastamisen kannalta. Toiminta pohjavesialueella edellyttää pohjaveden pinnankorkeuden ja laadun tarkkailua. **(määräykset 9–12)**

Luvassa määrätty lupamääräysten noudattamisvakuus on hakemuksessa esitetyn ja aiemman maa-ainesluvan mukainen. **(määräys 13)**

Luvan täytäntöönpanoa koskevassa määräyksessä on otettu huomioon maa-aineslain säännökset sekä maa-ainestaksa, joka edellyttää lupamaksun suorittamista ennen ottamisen aloittamista. Koska luparatkaisu koskee olemassa olevaa maa-ainesten ottotoimintaa, on toiminnalle voitu myöntää maa-aineslain 21 §:n mukainen aloituslupa. Aloitusluvan myöntäminen ei tee mahdollista muutoksenhakua hyödyttömäksi. **(määräys 14)**

Luvan velvoitteista vapautuva määräys on annettu päätöksessä maa-aineslain 13a §:n mukaisena. Maa-ainesluvan lupamaksu perustuu Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan hyväksymään ja voimassa olevaan maa-ainestaksaan. **(määräykset 15–16)**

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981) §:t 1, 1a 3–4, 5, 5a, 6–7, 10–13, 13a, 19–21, 23, 23a, 23b;
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) §:t, 1–4, 6–9;
Maa-ainestaksa (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 10.11.2020 § 130).
Tuusulan kunnan hallintosääntö (Tuusulan kunnanvaltuusto 10.12.2018 § 150);
Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintasääntö (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 11.5.2021 § 52)

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTAMINEN

Päätösote / Hakija
Tilan Vanhakartano 505-415-1-1503 maanomistajat
Mäntsälän kunnanhallitus
Uudenmaan ELY-keskus/kirjaamo
Muistutuksen ja lausunnon jättäneet

Päätöskuulutus / Päätöskuulutus on nähtävillä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ja Mäntsälän kunnan sähköisillä ilmoitustauluilla 14.6.2021-21.7.2021

Päätösilmoitus / Mäntsälän Uutiset -lehti
Tieto päätöksestä / rajanaapurit ja muut tiedossa olevat asianosaiset
ilmoitus NOTTO -tietokantaan

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusoikeus lupaviranomaisen päätöksestä on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsenenä. Lisäksi valitusoikeus on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskussella ja hankkeen tarkoittamalla alueella toimivalla sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnon-suojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen.

Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin päätösasiasta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä. Viimeinen valituspäivä on 21.7.2021.